

mærkede ogsaa, at man allerede tidligere havde overveiet det virkelige Udbytte og den virkelige Beføstning ved Udsærb Fabrik, men dette er jo en reen Misforstaaelse. Der har aldrig foreligget de Oplysninger, som ere fornødne til, at man kan danne sig en sand og klar Mening om disse Forhold, men det er saadanne Oplysninger, Udvalget nu har forlangt, som det er at vente, at vi ville faae, og efter hvis Forelæggelse det først vil være muligt at danne sig en Mening derom. Det ærede Medlem brugte det Udtryk, at denne Fabrik gav en god og naturlig Indtægt, men først, naar disse Oplysninger foreligge, vil det vise sig, hvor god denne Indtægt er; naturlig er den efter min Mening i intet Tilfælde. Det ærede Medlem meente ligeledes, at mine Bemærkninger angaaende de Priser, som den ærede Krigsminister har opgivet paa Frederiksværks Krudt i Forhold til Donse Fabriks Krudt, skulde gaae ud paa at drage Ministerens Meddelelse i Tvivl, men det er en fuldkommen Misforstaaelse af, hvad jeg har sagt. Det ærede Medlem udtalte, at han holder sig til disse Priser, og det gjør jeg ogsaa; jeg drager aldeles ikke i Tvivl, at det efter den Maade, hvorpaa Ministeren beregner Beføstningen ved Frederiksværks Krudtfabrik, vil stille sig saaledes, at der er en saadan Priisforskjel, men derfor kan man meget godt indtil videre stille det hen som en Mulighed, at Ministeren anvender en Beregningsmaade, som fra det Synspunkt, hvorpaa Rigsdagen i Almindelighed stiller sig i saadanne Forhold, ikke vil holde Stik. Dette er paa ingen Maade nogen Indsigelse imod den ærede Ministers Hensigt med at meddele de Oplysninger, han i denne Henseende gav os. — Med Hensyn til Forslaget under Nr. 10 har den ærede Finansminister gjort gjældende, at 3 Rd. pr. Quadratalen vilde være en passende Priis, hvortil man kunde beregne dette Areal, men at 6 Rd. var altsor høit. Den ærede Minister vil dog indrømme, at det er paatænkt at give ham fri Raadighed med Hensyn til Valget af vedkommende Plads, men det er da ikke saa ubetinget afgjort, at 3 Rd. bliver passende, idet det dog maa antages, at der vil være en væsentlig Forskjel i Prisen,

eftersom man vælger den ene eller den anden Plads. Hvad der gjør det noget betænkeligt for Diebliffet at gaae ind paa Sagen, er det Hensyn, som ogsaa tidligere er udbævet, at det, saalænge det endnu er aldeles tvivlsomt, hvorledes Kjøbenhavns Fæstningsværkers Areal vil blive anvendt, ikke er tilraadeligt at disponere over et saadant Areal, naar det, hvortil Areallet skal anvendes, ikke er en Sag, hvormed det haster stærkere end med det her foreliggende Foretagende. Den ærede Minister ansøgte som et Argument for at fremme denne Sag, at dette Areal skulde udlægges i de Fattiges Interesse, men det er mig rigtignok paafaldende at høre, at man vil fremme de Fattiges Interesse ved en saadan Foranstaltning. Hvis den ærede Minister derimod vilde have ublagt et Areal til Skole for de Fattige for at give dem en Underviisning, hvorved de bleve satte istand til at bane sig en Vej i Livet, kunde jeg forstaae, at den Foranstaltning vilde komme de Fattige til Nytte, og jeg skulde være den Sidste, der i saa Tilfælde skulde holde mig tilbage, men saalænge man kun vil bygge Kirker for de Fattige og samtidig lade dem opvoxe i en Uvidenhed, der gjør dem aldeles udfikede til og fremmede i Livet, naar de engang slippes løs, idet de uden nogenformhelt Hjælp skulde bane sig en Fremtidsstilling, saa siger jeg, at det Slags Omsorg for de Fattige kan jeg ikke være med til at understøtte.

Finansministeren: Ja, da kan jeg være med til den. For det Første er der den store Forskjel mellem den foreliggende Sag og det, som det ærede Medlem fremhævede, at Skolevæsenet er en communal Sag, men det er dette ikke, og dersom det ærede Medlem virkelig har Ret i, at de Fattige komme ud fra Skolen som vildfarende Faar, siger jeg, at det er i sin Orden, at der er en Kirke, hvori de kunne faae den Bistand og Veiledning, som de hidtil have savnet. — Jeg har nævnt 3 Rd., og det staaer jeg ved, idet jeg nemlig skal udtale, at for enkelte Dele og navnlig for de Pladser, der ere nævnte i Forslaget, vil en høiere Priis efter al Sandsynlighed ikke være mulig at opnaae.